

EKOPRZESTRZEŃ Jacek Hoffmann
80-299 Gdańsk, ul. Orfeusza 1/1
tel. 608 011 167
e-mail: ekogdansk@gmail.com
ekoplany.blogspot.com

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DLA PROJEKTU DOKUMENTU
„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NOWOMIEJSKIEGO DO 2030 ROKU”**

Autor:

mgr Jacek Hoffmann

- *biegły nr 0011 z listy Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w zakresie ochrony przyrody (2000 r.)*
- *biegły nr 0475 z listy Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie sporządzania prognoz skutków wpływu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko (1998 r.)*

Gdańsk październik 2022

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna opracowania.....	2
2. Spis wykorzystanych prognoz oddziaływania na środowisko	2
3. Literatura, materiały archiwalne i kartograficzne.....	3
4. Informacje o głównych celach i zawartości projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami	5
5. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	12
6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	13
7. Istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz istniejące problemy ochrony środowiska z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie	14
7.1. Przyrodnicze konsekwencje położenia powiatu nowomiejskiego w regionie.....	14
7.2. Struktura i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego oraz użytkowanie terenów	16
7.3. Odporność środowiska przyrodniczego na degradację i zdolność do regeneracji.....	18
7.4. Zasoby środowiska przyrodniczego i bioróżnorodność oraz ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu.....	18
7.5. Istniejące zagrożenia dla środowiska, krajobrazu i zdrowia ludzi.....	23
7.7. Zagrożenia naturalne.....	25
7.8. Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków	25
8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	25
9. Cele i problemy ochrony środowiska w projektowanym dokumencie.....	26
10. Przewidywane oddziaływania, w tym na Obszary Natura 2000	27
10.1. Wprowadzenie	27
10.2. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na Obszary Natura 2000	28
10.3. Przewidywane oddziaływania projektu dokument – na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne.....	32
10.4. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na korytarze ekologiczne	37
10.5. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na pozostałe tereny	41
10.6. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na ludzi.....	44
10.7. Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań	45
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	46
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą	46
13. Rozwiązania alternatywne	46
14. Rekomendacje i wnioski końcowe	47
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	47

Załącznik:

- 1) Oświadczenie autora prognozy

1. Podstawa prawna opracowania

Konieczność sporządzenia >>Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego do 2030 roku”<< – określa art. 51 ust. 1 w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z art. 53 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust.1 pkt 2 ustawy – organ (Zarząd Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim) opracowujący projekt dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego do 2030 roku” uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie – pismem WOOŚ.411.52.2022.MP z dnia 12.05.2022 r.

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Olsztynie również uzgodnił zakresu i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie – pismem ZNS.9022.3.40.2022.W z dnia 11.05.2022 r.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy jest zgodny z art. 51. ust. 2 pkt 1-3 oraz art. 52 ust. 1-2 ustawy.

Projekt dokumentu dotyczy obszaru powiatu nowomiejskiego o pow. 69 264 ha (tj. 692,64 km²) i liczbie ludności 43 769 mieszkańców. W skład powiatu wchodzi pięć gmin:

- jedna gmina miejska – Nowe Miasto Lubawskie;
- cztery gminy wiejskie – Biskupiec, Grodziczno, Kurzętnik i Nowe Miasto Lubawskie.

2. Spis wykorzystanych prognoz oddziaływania na środowisko

- Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, EC Euro Consulting, Olsztyn
- Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Biskupiec obejmującego tereny w obrębach geodezyjnych Podlasek, Osówko, Słupnica, Sędzice, Wielka Tymawa, 2008, EKOPRZESTRZEŃ, Gdańsk
- Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030, 2020, Atmoterm, Olsztyn-Opole
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, 2018, W-MBPP, Olsztyn
- Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, 2013, FUNDEKO KORBEL, KROK-BAŚCIUK SP.J., Warszawa
- Prognoza oddziaływania na środowisko polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, 2019, Datagis.pl Technologie Geoinformacyjne, Poręba
- Prognoza oddziaływania na środowisko Projektu Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, 2010, INSTYTUT NA RZECZ EKOROZWOJU, ATKINS, Warszawa

3. Literatura, materiały archiwalne i kartograficzne

- 1) Baza danych GIS. Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000. Pierwszy poziom wodonośny. Występowanie i hydrodynamika, Państwowy Instytut Geologiczny
- 2) Charakterystyki JCWP, JCWPd
- 3) Geografia regionalna Polski, 2021, pr. zbiorowa pod red. A. Rychlinga i innych, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań
- 4) Mapa geośrodowiskowa Polski 1:50 000
- 5) Mapa glebowo-rolnicza 1:100 000
- 6) Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000
- 7) Mapa hydrograficzna 1:50 000
- 8) Mapa litogenetyczna Polski 1:50 000
- 9) Mapa sozologiczna 1:50 000
- 10) Mapa topograficzna 1:10 000

- 11) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego – przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. (Dz. Urzędowy Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2018 r. poz. 4123)
- 12) Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – załącznik do Uchwały Nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 794)
- 13) Potencjalna roślinność naturalna Polski-mapa 1: 300 000, IGiPZ PAN, Warszawa
- 14) Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowomiejskiego na lata 2018-2021 – załącznik do Uchwały Nr XX/146/2020 Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 października 2020 r.
- 15) Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2010-2032 dla Powiatu Nowomiejskiego – załącznik do Uchwały Nr XLV/316/09 Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 21 grudnia 2009 r.
- 16) Program Ochrony Północnego Korytarza Ekologicznego, 2015, WWF Polska, Warszawa
- 17) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku – załącznik do Uchwały Nr XXXV/262/2017 Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 czerwca 2017 r.
- 18) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030 - załącznik do Uchwały Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r.
- 19) Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego do 2030 roku, październik 2022
- 20) Przeglądowa mapa geomorfologiczna Polski 1: 500 000, Arkusz Gdańsk, IGiPZ PAN, Kraków
- 21) Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie warmińsko-mazurskim, PIG
- 22) Przewoźniak M., 1989, Konflikty miasto – środowisko przyrodnicze, Przegląd Geograficzny, t. LXI, z. 1-2
- 23) Raport o stanie Powiatu Nowomiejskiego w 2021 roku – załącznik do Uchwały Nr 128/820/2022 Zarządu Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim
- 24) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2013 roku (2014), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 25) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 roku (2015), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn

- 26) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 roku (2016), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 27) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2016 roku (2017), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 28) Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 roku (2018), Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Olsztyn
- 29) Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim. Raport 2020, GIOŚ
- 30) Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022 (po ewaluacji) – załącznik do Uchwały Nr XII/75/2019 Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 25 września 2019 r.
- 31) Strony internetowe:
  - <http://baza.pgi.gov.pl/>
  - <http://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/>
  - <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
  - <https://isok.gov.pl/hydroportal.html/>
  - <https://mapa.korytarze.pl/>
  - <https://nowomiejski.e-mapa.net/>
  - <https://powiat-nowomiejski.geoportal2.pl/>
- 32) Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1:50 000, Państwowy Instytut Geologiczny
- 33) Uchwała Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej (Dz. Urzędowy Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r. poz. 2654)
- 34) Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego – przyjęta Uchwałą Nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.

4. Informacje o głównych celach i zawartości projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami

Celem projektu dokumentu – zgodnie z art. 13-18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.) – jest spełnienie wymogu ustawowego i prowadzenie polityki ochrony środowiska na szczeblu powiatu nowomiejskiego za pomocą powiatowego programu ochrony środowiska.

Opracowanie Programu Ochrony Środowiska służy realizacji polityki ochrony środowiska państwa, regionu oraz oczekiwaniom i potrzebom społeczeństwa powiatu.

Kompleksowe ujęcie problematyki środowiska umożliwi wykorzystanie Programu do następujących celów:

- rozwiązywania ważnych problemów i eliminowania zagrożeń środowiska w powiecie poprzez podejmowanie wspólnych działań;
- zachowania istniejących zasobów przyrodniczych;
- podejmowania decyzji w zakresie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska i finansowania inwestycji ekologicznych;
- kreowania regionalnej polityki ochrony i racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych;
- koordynowania i intensyfikowania działań na rzecz ochrony środowiska, realizowanych przez jednostki samorządu, administrację publiczną, jak również jednostki gospodarcze, instytucje oraz organizacje społeczne
- adaptacji do zmian klimatu
- pomocy przy wyborze zadań i procedurze aplikowania o środki zewnętrzne do ich realizacji.

W projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego do 2030 roku” znalazły się – wg spisu treści – następujące zagadnienia:

1. Wstęp
2. Streszczenie programu
3. Spójność z innymi dokumentami strategicznymi
4. Ogólna charakterystyka powiatu
5. Diagnoza stanu i zagrożeń środowiska naturalnego powiatu
6. Cele i zadania programu
7. Harmonogram realizacji działań
8. Narzędzia i instrumenty realizacji programu
9. Ocena realizacji programu
10. Nakłady finansowe na realizację programu
11. Załączniki

Celem strategicznym projektu dokumentu jest:

„Dobry stan środowiska naturalnego umożliwiający zrównoważony rozwój”

W ramach celu strategicznego przyjęto 3 cele główne, dla których określono cele szczegółowe i następnie przyporządkowano im zadania szczegółowe (przedsięwzięcia) i to właśnie te zadania szczegółowe (z nadanymi im numerami) są głównym przedmiotem analizy i oceny w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko. Całość w trójpodziale – cele główne, cele szczegółowe i zadania szczegółowe – została przedstawiona poniżej:

Cel główny:

I. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych

Cel szczegółowy:

1.1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego

Zadania szczegółowe:

- 1.1.1. zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych i likwidowanie już istniejących
- 1.1.2. stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (kontrole, zobowiązania prawne i zalecenia, opłaty, kary) oraz ich skuteczne egzekwowanie
- 1.1.3. zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu
- 1.1.4. aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych
- 1.1.5. ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód
- 1.1.6. planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu
- 1.1.7. tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów
- 1.1.8. odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszanie
- 1.1.9. dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu
- 1.1.10. kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej
- 1.1.11. na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana

1.1.12. pełna, egzekwowana odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu

Cel szczegółowy:

1.2. Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt

Zadania szczegółowe:

1.2.1. ochrona ekosystemów wodnych

1.2.2. ochrona terenów przyrodniczo cennych

1.2.3. zachowanie równowagi gatunkowej

1.2.4. zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych w środowisku naturalnym

Cel szczegółowy:

1.3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych

Zadania szczegółowe:

1.3.1. niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach

1.3.2. lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt – niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody

1.3.3. umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem

1.3.4. dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym

Cel szczegółowy:

1.4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych

Zadania szczegółowe:

1.4.1. racjonalne zużycie wód, materiałów i energii

1.4.2. uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych

Cel główny:

II. Poprawa jakości środowiska

Cel szczegółowy:

2.1. Ochrona stanu i jakości wód

Zadania szczegółowe:

- 2.1.1. rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, w tym szczególnie sieci kanalizacyjnej, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie
- 2.1.2. wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające
- 2.1.3. rozbudowa systemu małej i mikroretencji
- 2.1.4. rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych
- 2.1.5. prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody
- 2.1.6. zachowanie i renaturyzacja obszarów wodno-błotnych
- 2.1.7. wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych, w tym przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych
- 2.1.8. skuteczne zabezpieczenie przed zatruciem wód podziemnych
- 2.1.9. ochrona stref litoralowych zbiorników wodnych
- 2.1.10. zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich
- 2.1.11. budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej
- 2.1.12. rozwijanie systemu monitoringu suszy rolniczej

Cel szczegółowy:

- 2.2. Ochrona powierzchni ziemi

Zadania szczegółowe:

- 2.2.1. ograniczanie powstawania odpadów u źródła
- 2.2.2. rozwój systemu segregacji i selektywnej zbiórki odpadów
- 2.2.3. likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów
- 2.2.4. właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin
- 2.2.5. ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych lub pochodzenia organicznego na cele nierolne i nieleśne
- 2.2.6. stosowanie fitomelioracji i zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo
- 2.2.7. zapobieganie erozji gleb poprzez ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, torfowisk i oczek wodnych
- 2.2.8. ochrona przed nielegalną eksploatacją kopalni
- 2.2.9. zachowanie naturalnego ukształtowania terenu

2.2.10. ochrona gleb przed degradacją i rekultywacja gruntów zdegradowanych

Cel szczegółowy:

2.3. Czyste powietrze

Zadania szczegółowe:

2.3.1. promowanie i wspieranie finansowe termomodernizacji, stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych

2.3.2. egzekwowanie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych

2.3.3. stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii

2.3.4. ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę

2.3.5. dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów)

2.3.6. eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną

2.3.7. monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną

2.3.8. lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi

2.3.9. nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi

2.3.10. kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi

2.3.11. budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych

2.3.12. wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska, w tym elekromobilności

2.3.13. inwentaryzacja zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii

Cel szczegółowy:

2.4. Bioróżnorodność

Zadania szczegółowe:

2.4.1. powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych

2.4.2. utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów

2.4.3. prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urzędzeniowe

2.4.4. zwiększanie skali odnowień naturalnych

2.4.5. zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich

2.4.6. renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych

2.4.7. wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych

2.4.8. zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych i inwazyjnych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska, barszcz Sosnowskiego)

2.4.9. objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony

2.4.10. czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny

2.4.11. preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza

Cel szczegółowy:

2.5. Adaptacja do zmian klimatu

Zadania szczegółowe:

2.5.1. uwzględnianie ryzyka związanego za zmianami klimatu na etapie planowania inwestycji

2.5.2. opracowanie planów szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powodzie, susze, fale upałów)

2.5.3. edukacja społeczeństwa w zakresie dostosowania do zmian klimatycznych

Cel główny:

III. Edukacja ekologiczna

Cel szczegółowy:

3.1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu

Zadania szczegółowe:

3.1.1. szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych

3.1.2. popularyzacja ochrony przyrody

3.1.3. upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej

3.1.4. podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną

3.1.5. prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych

3.1.6. wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych

3.1.7. opracowanie programów edukacji ekologicznej

3.1.8. wytyczanie i urządzenie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych

3.1.9. utworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej

3.1.10. organizacja warsztatów ekologicznych

3.1.11. organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych

3.1.12. organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska

3.1.13. wspieranie kółek ekologicznych

Projekt dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego do 2030 roku” powiązany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022 (po ewaluacji) – załącznik do Uchwały Nr XII/75/2019 Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 25 września 2019 r.
- 2) Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2010-2032 dla Powiatu Nowomiejskiego – załącznik do Uchwały Nr XLV /316/ 09 Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 21 grudnia 2009 r.
- 3) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030 - załącznik do Uchwały Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r.
- 4) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego – przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. (Dz. Urzędowy Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2018 r. poz. 4123)
- 5) Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego – przyjęta Uchwałą Nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.
- 6) Uchwała Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej (Dz. Urzędowy Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r. poz. 2654)
- 7) Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – załącznik do Uchwały Nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 794)
- 8) W kierunku zrównoważonej Europy 2030

5. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Zakres i stopień szczegółowości prognozy wynika z art. 51. ust. 2 pkt 1-3 oraz art. 52 ust. 1-2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.). Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska – pismem WOOS.411.52.2022.MP z dnia 12.05.2022 r.

- Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektor Sanitarnym w Olsztynie – pismem ZNS.9022.3.40.2022.W z dnia 11.05.2022 r.

Niniejszą prognozę oparto na analizie i ocenie poszczególnych zadań szczegółowych (przedsięwzięć), które w projekcie dokumentu zostały przyporządkowane do celów szczegółowych, a te do 3 celów głównych.

W prognozie wykorzystano inne prognozy, literaturę, zdjęcia lotnicze i satelitarne, materiały archiwalne i kartograficzne, zdjęcia wykonane przez autora oraz uzyskane informacje z urzędów i instytucji, w tym z kilku stron internetowych.

Wykorzystano metody: macierzy interakcji, indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych (przestrzenno-czasowych), analiz kartograficznych i satelitarnych.

Do tekstu prognozy załączono:

- Oświadczenie autora prognozy.

6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Proponuje się przeprowadzanie analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu w kontekście jego wpływu na środowisko, przyrodę, krajobraz i ludzi – raz co dwa lata lub raz na cztery lata – w powiązaniu z raportami z wykonania zadań szczegółowych zawartych w Programie zgodnie z wymogiem art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.).

Zarząd Powiatu powinien co 2 lata dokonywać oceny realizacji programu i przygotowywać raporty z wykonania zadań, zawartych w Programie. Raporty te powinny być przedstawione Radzie Powiatu. Ocena realizacji Programu odbywa się także w ramach corocznego Raportu o stanie powiatu.

7. Istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz istniejące problemy ochrony środowiska z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie

7.1. Przyrodnicze konsekwencje położenia powiatu nowomiejskiego w regionie

Obszar powiatu nowomiejskiego o powierzchni 69 264 ha (tj. 692,64 km²) i liczbie ludności 43 769 mieszkańców – objęty projektem dokumentu – położony jest:

- w 5 mezoregionach fizycznogeograficznych (wg nowego podziału) – Pojezierze Brodnickie, Garb Lubawski, Dolina Drwęcy, Równina Iławska i Równina Urszulewska;
- w dorzeczu Wisły, w tym w zlewniach rzek Drwęcy i Osy; częścią zlewni Drwęcy jest zlewnia rzeki Wel z Bałwanką, a także zlewnie Skarlanki, Groblicy i Strugi; częścią zlewni Osy są zlewnie Kakaju, Gaci, Młynówki i Strugi Mierzyńskiej;
- w 31 Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych (JCWP) Rzek
- w Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd):
  - PLGW200039 (dorzecze Wisły, region wodny Dolnej Wisły);
- częściowo (niewielki fragment północnej części powiatu) – nad udokumentowanym Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych (GZWP) nr 210 „Iława”;
- częściowo w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wzdłuż rzek i cieków – Drwęcy, Osy, Wel, Bałwanki, Młynówki i Strugi Mierzyńskiej oraz wzdłuż niewielkich odcinków cieków Gać i Kakaj;
- na falistej, pagórkowatej i płaskiej wysoczyźnie morenowej z równinami sandrowymi, rozciętymi przez rynny polodowcowe z jeziorami oraz doliny rzeczne z systemem teras;
- częściowo w 3 aglomeracjach (wodno-ściekowych) – Nowe Miasto Lubawskie, Biskupiec i Kurzętnik;
- częściowo w dwóch parkach krajobrazowych – Brodnickim Parku Krajobrazowym i Welskim Parku Krajobrazowym z otuliną;
- częściowo w sześciu Obszarach Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk:
  - Dolina Drwęcy PLH280001;
  - Dolina Kakaju PLH280036;
  - Jezioro Karaś PLH280003;

- Ostoja Brodnicka PLH040036;
- Ostoja Radomno PLH280035;
- Przełomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015;
- częściowo w pięciu obszarach chronionego krajobrazu:
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel;
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Dolnej Drwęcy;
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego;
  - Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
  - Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu;
- częściowo w korytarzach ekologicznych o znaczeniu krajowym i międzyregionalnym:
  - Lasy Iławskie GKPN-13;
  - Lasy Lidzbarskie – Lasy Iławskie GKPN-C-13C
  - Lasy Iławskie – Bory Tucholskie GKPN-14A;
  - Lasy Lidzbarskie – Puszcza Ramucko-Napiwodzka GKPN-C-9
  - Lasy Brodnickie KPN-C-13D;
  - Lasy Brodnickie – Dolina Wisły KPN-14B
- częściowo w korytarzach ekologicznych o znaczeniu regionalnym przebiegających wzdłuż dolin głównych rzek:
  - korytarz ekologiczny rzeki Drwęcy;
  - korytarz ekologiczny rzeki Osy;
  - korytarz ekologiczny rzeki Wel;
- na wschód i na zachód od drogi krajowej nr 15;
- na północ i na południe od drogi wojewódzkiej nr 538;
- pomiędzy i w sąsiedztwie linii kolejowych o znaczeniu państwowym – nr 9 (magistralna) Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny (odcinek Działdowo – Iława Główna) i nr 353 Poznań Wschód – Skandawa (odcinek Jabłonowo Pomorskie – Iława Główna)
- w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego.

7.2. Struktura i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego oraz użytkowanie terenów

W strukturze środowiska przyrodniczego powiatu nowomiejskiego dominują następujące typy środowiska przyrodniczego:

- wysoczyzna morenowa falista (miejscami pagórkowata lub płaska) o charakterze autonomicznym i tranzytowym – z roślinnością zmienną pól uprawnych i spontaniczną roślinnością na gruntach porolnych, miejscami z roślinnością leśną; z glebami brunatnymi i glebami brunatnymi wylugowanymi na glinach lekkich, glinach średnich i piaskach gliniastych, o małej i średniej przepuszczalności dla wody; funkcjonowanie – przewaga tranzytu wody i materii w kierunku terenów niżej położonych (tj. w kierunku zagłębień i form dolinnych) przy ograniczonym wsiąkaniu wody w podłoże; przewaga wiatrów z zachodu, południowego zachodu i południowego wschodu; przewietrzanie dobre i średnie, miejscami ograniczone;
- równiny sandrowe – z roślinnością leśną, miejscami ze zmienną roślinnością pól uprawnych, w podłożu z piaskami, występuje tu w zależności od usłonecznienia parowanie wody z powierzchni roślin oraz jej wsiąkanie w podłoże; energia słoneczna akumulowana jest w masie biotycznej roślinności; przewietrzanie średnie, miejscami ograniczone;
- rynny połodowcowe – z jeziorami, mokradłami, torfowiskami, stawami i ciekami, z łąkami wilgotnymi, z zaroślami i szuwarami, z zadrzewieniami i lasami, częściowo z glebami torfowymi i mułowo-torfowymi; funkcjonowanie – dominuje tu retencja wody i akumulacja materii z terenów wyżej położonych, w tym zanieczyszczeń stałych, płynnych i gazowych z terenów wyżej położonych; przewietrzanie ograniczone;
- doliny rzeczne z systemem teras – dominuje akumulacja materii z terenów wyżej położonych oraz tranzyt wody i materii z nurtem rzek.

Pod względem klimatycznym obszar powiatu leży w części południowo-zachodniej mazurskiego regionu klimatycznego, charakteryzującego się dużą zmiennością występowania poszczególnych typów pogody.

Średnia temperatura roku dla okolic Nowego Miasta Lubawskiego wynosi ok. 8,0°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17,5°C, a najzimniejszym luty minus 4,1°C.

Przeciętne wieloletnie sumy opadów wynoszą tu 598 mm, a liczba dni z opadem zamyka się w granicach 150 do 160 w roku. Miesiącem najbardziej deszczowym jest lipiec.

Długość okresu wegetacyjnego to około 165 dni.

Garb Lubawski, zajmujący około połowy powierzchni powiatu nowomiejskiego, dzięki wysokości, wyróżnia się spośród regionów sąsiednich niższymi temperaturami o około 1°C i wyższymi średnimi opadami o około 50 mm w ciągu roku.

Przeważają tu wiatry z zachodu 20,9%, z południowego zachodu 18,9% i południowego wschodu 17,5%. Największe prędkości występują z kierunku zachodniego.

Na klimat lokalny powiatu decydujący wpływ ma urozmaicona rzeźba terenu.

Użytkowanie terenów (dane geodezyjne Starostwa Powiatowego) w powiecie nowomiejskim wg stanu na 1 stycznia 2022 r. przedstawia się następująco:

UŻYTKI GRUNTOWE	POWIERZCHNIA [ha]	UDZIAŁ [%]
Ogólna powierzchnia ewidencyjna	69 264	100,00
Użytki rolne	47 025	67,89
<i>w tym:</i>		
<i>grunty orne</i>	39 158	56,53
<i>łąki trwałe</i>	2 961	4,28
<i>pastwiska trwałe</i>	2 831	4,09
<i>sady</i>	162	0,23
<i>grunty rolne zabudowane</i>	1 177	1,70
<i>grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych</i>	509	0,73
<i>grunty pod stawami</i>	74	0,11
<i>grunty pod rowami</i>	153	0,22
Nie użytki	2 099	3,03
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	15 001	21,66
<i>w tym:</i>		
<i>lasy</i>	14 985	21,64
<i>grunty zadrzewione i zakrzewione</i>	13	0,02
<i>grunty pod rowami</i>	3	0,00
Grunty zurbanizowane i zabudowane	2 800	4,04
<i>w tym:</i>		
<i>tereny komunikacyjne</i>	1 906	2,75
<i>tereny mieszkaniowe</i>	529	0,76
<i>tereny przemysłowe</i>	111	0,16
<i>tereny rekreacyjno-wypoczynkowe</i>	93	0,13
<i>użytki kopalne</i>	10	0,02
<i>inne</i>	151	0,22
Grunty pod wodami	1 990	2,87
<i>w tym:</i>		
<i>stojące</i>	94	0,14
<i>płynące</i>	1 896	2,73
Tereny różne	349	0,51
<i>w tym:</i>		
<i>użytki ekologiczne</i>	303	0,44
<i>pozostałe</i>	46	0,07

7.3. Odporność środowiska przyrodniczego na degradację i zdolność do regeneracji

Najmniej odporne na degradację i o małej zdolności do regeneracji w powiecie nowomiejskim są następujące tereny:

- 1) dna rynien polodowcowych i dna zagłębień wytopiskowych oraz innych form dolinnych – może występować tu akumulacja zanieczyszczeń płynnych, stałych i gazowych z terenów wyżej położonych; występują płytkie wody gruntowe; dodatkowo w wyniku nadmiernego odwodnienia następuje przyspieszona degradacja gleb organicznych – torfowych i mułowo-torfowych, w tym nadmierne zmurszenie i wyraźne pogorszenie ich właściwości retencyjnych;
- 2) stoki (bez roślinności lub z ubogą roślinnością) i krawędzie erozyjne wzdłuż części rzek – o nachyleniu powyżej 15° – ze względu na bardzo silną erozję wodną i potencjalne procesy osuwiskowe;
- 3) jeziora i stawy – możliwość akumulacji zanieczyszczeń płynnych, stałych i gazowych z terenów wyżej położonych.

7.4. Zasoby środowiska przyrodniczego i bioróżnorodność oraz ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu

Zasoby środowiska przyrodniczego powiatu nowomiejskiego są następujące:

a) wody powierzchniowe:

- rzeki: Drwęca i Osa oraz ich dopływy, w tym Wel z Bałwanką, a także Skarlanka, Groblica, Struga, Kakaj, Gać, Młynówka, Struga Mierzyńska i inne – o średnich i dużych potencjałach faunistycznych i florystycznych; średni i duży potencjał retencji wody; średnia i duża bioróżnorodność;
- 65 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, o łącznej powierzchni 1 863,35 ha – duże potencjały faunistyczne i florystyczne; duży potencjał retencji wody; duża bioróżnorodność;
- stawy – o średnich i małych potencjałach faunistycznych i florystycznych; średnie potencjały retencji wody; średnia i mała bioróżnorodność;

b) lasy, w tym lasy ochronne – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji oraz o dużym i średnim potencjale retencji wody; duża i średnia bioróżnorodność

- c) zadrzewienia – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz o średnim potencjale retencji wody; średnia bioróżnorodność
- d) tereny podmokłe z szuwarami i zaroślami – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i retencji wody; duża i średnia bioróżnorodność;
- e) roślinność parków i starych cmentarzy – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i retencji wody; średnia bioróżnorodność;
- f) obszarowe formy chronionej przyrody:
- sześć Obszarów Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk – ochronna stanowisk i obszarów rzadkich i cennych siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim, w tym:
    - o znaczeniu priorytetowym:
      - 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*);
      - 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniaczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie);
      - 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);
      - 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne;
      - 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
    - pozostałe:
      - 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*)
      - 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charc-
teria* spp.);
      - 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Po-
tamion*;
      - 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
      - 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*);
      - 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
      - 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia se-
pium*);
      - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
      - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
      - 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*);

- 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
  - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*);
  - 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
  - 9 rezerwatów przyrody;
  - 2 parki krajobrazowe – Brodnicki i Welski;
  - 5 obszarów chronionego krajobrazu;
  - 3 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
  - 6 użytków ekologicznych;
- g) pomniki przyrody – uznanych zostało 36 pomników przyrody, w tym pojedyncze drzewa, skupienia drzew i głąz narzutowy;
- h) korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym, międzyregionalnym, regionalnym i lokalnym;
- i) tereny rolnicze na podłożu organicznym tj. głównie łąki wilgotne i łąki świeże z płytkimi wodami gruntowymi, z glebami torfowymi i mułowo-torfowymi – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu, regeneracji powietrza i retencji wody; duża i średnia bioróżnorodność
- j) tereny rolnicze z glebami o bardzo dużym i dużym potencjale rolniczym – użytki rolne klas II (5,05 ha) i III (4 848,74 ha) – które łącznie stanowią 10,32 % powierzchni użytków rolnych;
- k) walory krajobrazowe – szczególnie w Brodnickim Parku Krajobrazowym i Welskim Parku Krajobrazowym, w 5 obszarach chronionego krajobrazu i 3 zespołach przyrodniczo-krajobrazowych
- l) udokumentowane 31 złoża kopalin, w tym piasków i żwirów, kredy oraz ilów;
- m) udokumentowany Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 210 „Iława” z proponowanym obszarem ochronnym – niewielki fragment północnej części powiatu.

Najcenniejszą szatą roślinną dysponują obszary chronione już w sposób prawny, które niekiedy zachowały walory zbiorowisk naturalnych. Występują w nich unikatowe fitocenozy.

Pośród roślin występuje wiele gatunków chronionych, w tym: licznie występują gatunki z rodziny storczykowatych – będące pod ścisłą ochroną – kruszczyk błotny, szerokolistny, rdzawoczerwony, storczyk krwisty, żłobik koralowy, a oprócz tego np. rosiczka okrągłolistna i długolistna, wawrzynek wilczełyko, pływacz zwyczajny i średni, pełnik europejski, kłoc wiechowata, jeziora gietka, grzybienie północne czy przesiąkra okółkowa.

Występują również, podlegające ochronie częściowej, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, mącznica lekarska.

Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z torfowiskami i obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk. Cenne są też zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, a także leśnej.

Ostoja zwierząt są przede wszystkim kompleksy leśne łączące Lasy Iławskie przez Krotoszyny z Brodnickim Parkiem Krajobrazowym.

Na terenie powiatu, ze zwierząt objętych częściową ochroną gatunkową, występują m.in.: gromostaj, łasica, wydra, bóbr europejski, karczownik, wiewiórka pospolita, jeż europejski (zachodni), ryjówka aksamitna i malutka, kret.

Do gatunków rzadkich, występujących sporadycznie, należy wilk (ochrona ścisła).

Również wszystkie występujące nietoperze są objęte ochroną.

Ptaki, które są objęte ochroną i zasługują na szczególną uwagę to: zimorodek, pluszcz, cietrzew, bocian czarny, puchacz, orlik krzykliwy, bielik. Spośród innych gatunków występują kaczki: cyranka, podgorzałka, tracz nurogęś, płaskonos czy rzadziej spotykane: świstun, lodówka, gągoł; kormoran i mewy: śmieszka, pospolita i żółtonoga. Ponadto można spotkać: perkozy, sieweczkę rzeczną, brodzca krwawodziobego, rybitwę czarną, żurawia, łabędzia niemego i przepiórki. Z ptaków drapieżnych występują: jastrząb, myszołów, krogulec, pustułka, rybołów, kania ruda i czarna, błotniak stawowy. Z sów spotkać można m.in.: sowę uszată, płomykówkę, puszczyka, pójdzkę. Spośród ptaków leśnych licznie reprezentowane są: dzięcioły: czarny, duży, zielony i dzięciołek.

Występują również chronione (aktualnie ochroną częściową) gady: jaszczurki: zwinka, żyworodna i padalec, węże: zaskroniec (dość liczny) i żmija zygzakowata.

Przedstawicielami chronionych płazów są: żaba moczarowa, kumak nizinny, ropucha paskówka, zielona i rzekotka drzewna (ochrona ścisła).

Objęte ścisłą ochroną gatunkową ryby to strzebla błotna, częściową (m.in.): piekielnica, koza pospolita, piskorz, różanka, głowacz białopłetwy. Liczny jest minóg strumieniowy – objęty ochroną częściową przedstawiciel minogokształtnych.

W powiecie położone są następujące zatwierdzone formy chronionej przyrody:

- 6 Obszarów Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk:
  - Dolina Drwęcy PLH280001;
  - Dolina Kakaju PLH280036;
  - Jezioro Karaś PLH280003;
  - Ostoja Brodnicka PLH040036;
  - Ostoja Radomno PLH280035;

- Przełomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015;
- 9 rezerwatów przyrody:
  - Bagno Mostki
  - Kociołek
  - Łabędź
  - Piekiełko
  - Rzeka Drwęca
  - Uroczysko Piotrowice
  - Wyspa na jeziorze Wielkie Partęczyny
  - Żurawie Bagno
  - Jezioro Karaś
- 2 parki krajobrazowe – Brodnicki Park Krajobrazowy i Welski Park Krajobrazowy z otuliną;
- 5 obszarów chronionego krajobrazu:
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel;
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Dolnej Drwęcy;
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego;
  - Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
  - Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu;
- 3 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:
  - Oz Tymawski;
  - Las Słupnicki;
  - Jeziora Zwiniarz;
- 6 użytków ekologicznych:
  - Iwanki-Zgniłki;
  - Łąka nad Drwęcą;
  - Nielbark
  - Tereszowskie Łąki
  - Bagna, łąki i oczka śródlęśne Nadleśnictwa Jamy
  - Śródlęśne bagna na terenie Nadleśnictwa Brodnica
- 36 pomników przyrody, w tym pojedyncze drzewa, skupienia drzew i głąz narzutowy.

Przez powiat nowomiejski przebiegają także:

- korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i międzyregionalnym:

- Lasy Iławskie GKPN-13;
- Lasy Lidzbarskie – Lasy Iławskie GKpNC-13C
- Lasy Iławskie – Bory Tucholskie GKPN-14A;
- Lasy Lidzbarskie – Puszcza Ramucko-Napiwodzka GKpNC-9
- Lasy Brodnickie KPNC-13D;
- Lasy Brodnickie – Dolina Wisły KPn-14B
- korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym wzdłuż dolin głównych rzek:
  - korytarz ekologiczny rzeki Drwęcy;
  - korytarz ekologiczny rzeki Osy;
  - korytarz ekologiczny rzeki Wel;
- korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym wzdłuż pozostałych rzek i cieków;
- trasy i szlaki migracyjne – ssaków, ptaków i ryb.

W północnej części powiatu udokumentowano Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 210 „Iława” wraz z proponowanym obszarem ochronnym.

W powiecie nowomiejskim ustanowiono 3 aglomeracje (wodno-ściekowe) – Nowe Miasto Lubawskie, Biskupiec i Kurzętnik.

7.5. Istniejące zagrożenia dla środowiska, krajobrazu i zdrowia ludzi

W powiecie nowomiejskim występują następujące zagrożenia dla środowiska, krajobrazu i zdrowia ludzi:

- 1) drogi uciążliwego hałasu i z motoryzacyjnymi zanieczyszczeniami powietrza – dotyczy głównie drogi krajowej nr 15 i drogi wojewódzkiej nr 538;
- 2) linie kolejowe o znaczeniu państwowym z uciążliwym hałasem – w większym stopniu magistralna linia kolejowa nr 9 Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny (odcinek Działdowo – Iława Główna), w mniejszym stopniu linia kolejowa 353 Poznań Wschód – Skandawa (odcinek Jabłonowo Pomorskie – Iława Główna);
- 3) napowietrzna linia najwyższych napięć 220 kV Olsztyn – Włocławek – źródło pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz; pas terenu do 52 m (2x26 m od każdego z przewodów) + odległość między przewodami jednej linii, gdzie natężenie pola elektrycznego może być większe od 1 kV/m (na wysokości 1,8 m nad ziemią); korytarz techniczny

- (uciążliwości) to pas 66 m; dodatkowo znaczna ingerencja w krajobraz oraz możliwość kolizji z ptakami;
- 4) napowietrzne linii wysokiego napięcia 110 kV Iława – Łasin i Iława – Brodnica – źródło pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz; pas terenu do około 29 m (2x14,5 m od każdego z przewodów) + odległość między przewodami jednej linii, gdzie natężenie pola elektrycznego może być większe od 1 kV/m (na wysokości 1,8 m nad ziemią); korytarz techniczny (uciążliwości) to pas 34 m; dodatkowo ingerencja w krajobraz oraz możliwość kolizji z ptakami;
- 5) brak kanalizacji sanitarnej lub jej ograniczony zasięg – szczególnie w gminie Grodziczno i gminie wiejskiej Nowe Miasto Lubawskie – zagrożenie dla czystości wód podziemnych i powierzchniowych.

Dodatkowo wśród zagrożeń środowiskowych należy wymienić:

- a) stacje bazowe telefonii komórkowej – źródło pola elektromagnetycznego wielkiej częstotliwości (powyżej 100 kHz) i agresywna ingerencja w krajobraz w przypadku wież wolnostojących – ich największe skupienie występuje w Nowym Mieście Lubawskim, wzdłuż drogi krajowej nr 15, drogi wojewódzkiej nr 538 oraz wzdłuż części dróg powiatowych;
- b) punktowe emitory zanieczyszczeń powietrza;
- c) emisja zanieczyszczeń powietrza z części terenów zabudowy – szczególnie w okresie zimowym;
- d) pylenie z części pokryć dachowych zabudowy – zawierających azbest;
- e) bariery ekologiczne w przebiegu korytarzy ekologicznych i na trasach migracyjnych zwierząt.

7.6. Zagrożenia związane z ryzykiem wystąpienia poważnych awarii

W powiecie nowomiejskim nie występują zakłady o zwiększonym ani o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Niewielkie ryzyko wystąpienia poważnych awarii dotyczy:

- a) transportu liniami kolejowymi nr 9 i nr 353 – toksycznych związków chemicznych i paliw płynnych;
- b) transportu drogą krajową nr 15, drogą wojewódzką nr 538 i częścią dróg powiatowymi – toksycznych związków chemicznych i paliw płynnych;
- c) gazociągu wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjnej gazu – potencjalne zagrożenie wybuchem;
- d) stacji paliw – potencjalne zagrożenie wybuchem;
- e) wykorzystania gazu propan-butan w zabudowie oraz transportu samochodowego gazu propan-butan w butlach.

7.7. Zagrożenia naturalne

W powiecie nowomiejskim zinwentaryzowano jedno osuwisko w miejscowości Kurzętnik o pow. 0,65 ha.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują wzdłuż rzek i cieków – Drwęcy, Osy, Wel, Bałwanki, Młynówki i Strugi Mierzyńskiej oraz wzdłuż niewielkich odcinków cieków Gać i Kakaj.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią dotyczą obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (10%) i średnie (1%) tzn. wynosi odpowiednio raz na 10 lat i raz na 100 lat.

Wzdłuż wymienionych wyżej rzek i cieków występują także obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest niskie (0,2%) i wynosi raz na 500 lat.

7.8. Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków

W powiecie nowomiejskim występują następujące formy ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- 1) 133 obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych – budynki i obiekty budowlane;
- 2) 6 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych;
- 3) obiekty w wojewódzkiej i gminnych ewidencjach zabytków;
- 4) stanowiska archeologiczne w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych;
- 5) strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej;
- 6) cenne krajobrazy kulturowe;
- 7) dobra kultury współczesnej.

8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu – główne tendencje w przyszłości w zakresie ochrony środowiska w powiecie związane byłyby:

- z przyjętymi strategiami, programami, planami i decyzjami – na poziomie powiatu i gmin;

- z dotychczasowym użytkowaniem terenów i obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W powiecie nowomiejskim na występujących tutaj siedliskach po ustaniu oddziaływań człowieka pojawiłyby się następujące zbiorowiska potencjalnej roślinności naturalnej:

- olsy środkowoeuropejskie;
- nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe;
- niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe;
- grądy subatlantyckie bukowo-dębowo-grabowe, postać pomorska uboga;
- grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe, odmiana środkowopolska, seria uboga;
- grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe, odmiana środkowopolska, seria żyzna;
- żyzna buczyna niżowa;
- kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe;
- kontynentalne bory sosnowe, odmiana sarmacka;
- mszary wysokotorfowiskowe.

Przy wprowadzaniu nowych drzew i krzewów warto brać pod uwagę wymienione powyżej zbiorowiska.

9. Cele i problemy ochrony środowiska w projektowanym dokumencie

Cele i problemy projektu Programu ochrony środowiska – z założenia i w związku z wymogami ustawowymi – dotyczą i koncentrują się w większości na ochronie środowiska.

Celem strategicznym projektu dokumentu jest:

„Dobry stan środowiska naturalnego umożliwiający zrównoważony rozwój”

Poniżej wymienione zostały cele główne i cele szczegółowe, którym przyporządkowano zadania szczegółowe – opisane dokładnie w rozdziale 4 prognozy:

Cel główny:

I. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych

Cele szczegółowe:

- 1.1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego
- 1.2. Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt
- 1.3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych
- 1.4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych

Cel główny:

II. Poprawa jakości środowiska

Cele szczegółowe:

2.1. Ochrona stanu i jakości wód

2.2. Ochrona powierzchni ziemi

2.3. Czyste powietrze

2.4. Bioróżnorodność

2.5. Adaptacja do zmian klimatu

Cel główny:

III. Edukacja ekologiczna

Cel szczegółowy:

3.1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu

10. Przewidywane oddziaływania, w tym na Obszary Natura 2000

10.1. Wprowadzenie

Niniejszą prognozę oparto na analizie i ocenie poszczególnych zadań szczegółowych (przedsięwzięć), które w projekcie dokumentu zostały przyporządkowane do celów szczegółowych, a te do 3 celów głównych – w kontekście ich przewidywanego oddziaływania na stan środowiska i jego komponenty, ludzi, przyrodę i jej komponenty, krajobraz, zabytki i dobra materialne – w podziale odnoszącym się do oddziaływania na Obszary Natura 2000, na rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne, a także na korytarze ekologiczne oraz na pozostałe tereny.

Ocenę przewidywanego oddziaływania dokonano w postaci tabelarycznej, wykorzystując metodę macierzy interakcji. Dla celów niniejszej prognozy zadaniom szczegółowym z projektu dokumentu przyporządkowano trzy cyfry – co zostało szczegółowo przedstawione w rozdziale 4, a w formie skrótowej powtórzone pod każdą z tabel.

Opis oddziaływań lub ich brak – przedstawiono pod każdą z tabel.

10.2. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na Obszary Natura 2000

Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na Obszary Natura 2000											
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne
na											
różnorodność biologiczną	x	x		x			x	x		x	
ludzi											
zwierzęta	x	x		x			x	x		x	
rośliny	x	x		x			x	x		x	
wodę	x	x		x			x	x		x	
powietrze	x	x		x			x	x		x	
powierzchnię ziemi											
krajobraz	x	x		x			x	x		x	
klimat											
zasoby naturalne											
zabytki											
dobra materialne											

(pusta kratka) przewidywany brak oddziaływania (neutralne oddziaływanie)

x przewidywane niewielkie oddziaływanie

xx przewidywane średnie oddziaływanie

xxx przewidywane znaczące oddziaływanie

Zadania szczegółowe z projektu dokumentu, podlegające analizie i ocenie:

- 1.1.1 zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych i likwidowanie już istniejących
- 1.1.2 stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (kontrole, zobowiązania prawne i zalecenia, opłaty, kary) oraz ich skuteczne egzekwowanie
- 1.1.3 zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu
- 1.1.4 aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych
- 1.1.5 ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód

- 1.1.6 planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu
- 1.1.7 tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów
- 1.1.8 odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszenie
- 1.1.9 dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu
- 1.1.10 kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej
- 1.1.11 na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana
- 1.1.12 pełna, egzekwowana odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu

- 1.2.1. ochrona ekosystemów wodnych
- 1.2.2. ochrona terenów przyrodniczo cennych
- 1.2.3. zachowanie równowagi gatunkowej
- 1.2.4. zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych w środowisku naturalnym

- 1.3.1. niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach
- 1.3.2. lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt – niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody
- 1.3.3. umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem
- 1.3.4. dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym

- 1.4.1. racjonalne zużycie wód, materiałów i energii
- 1.4.2. uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych

- 2.1.1. rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, w tym szczególnie sieci kanalizacyjnej, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie
- 2.1.2. wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające
- 2.1.3. rozbudowa systemu małej i mikroretencji
- 2.1.4. rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych
- 2.1.5. prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody
- 2.1.6. zachowanie i renaturyzacja obszarów wodno-błotnych
- 2.1.7. wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych, w tym przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych
- 2.1.8. skuteczne zabezpieczenie przed zatruciem wód podziemnych
- 2.1.9. ochrona stref litoralowych zbiorników wodnych
- 2.1.10. zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich
- 2.1.11. budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej
- 2.1.12. rozwijanie systemu monitoringu suszy rolniczej

- 2.2.1. ograniczanie powstawania odpadów u źródła
- 2.2.2. rozwój systemu segregacji i selektywnej zbiórki odpadów
- 2.2.3. likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów
- 2.2.4. właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin
- 2.2.5. ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych lub pochodzenia organicznego na cele nierolnicze i nieleśne
- 2.2.6. stosowanie fitomelioracji i zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo
- 2.2.7. zapobieganie erozji gleb poprzez ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, torfowisk i oczek wodnych
- 2.2.8. ochrona przed nielegalną eksploatacją kopalin
- 2.2.9. zachowanie naturalnego ukształtowania terenu

2.2.10 ochrona gleb przed degradacją i rekultywacja gruntów zdegradowanych

- 2.3.1. promowanie i wspieranie finansowe termomodernizacji, stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych
- 2.3.2. egzekwowanie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych
- 2.3.3. stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii
- 2.3.4. ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę
- 2.3.5. dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów)
- 2.3.6. eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną
- 2.3.7. monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną
- 2.3.8. lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi
- 2.3.9. nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi
- 2.3.10. kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi
- 2.3.11. budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych
- 2.3.12. wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska, w tym elekromobilności
- 2.3.13. inwentaryzacja zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii

- 2.4.1. powiększanie arealu lasów, szczególnie na gruntach marginalnych
- 2.4.2. utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów
- 2.4.3. prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe
- 2.4.4. zwiększanie skali odnowień naturalnych
- 2.4.5. zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich
- 2.4.6. renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych
- 2.4.7. wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych
- 2.4.8. zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych i inwazyjnych (m.in. rak przegowany, norka amerykańska, barszcz Sosnowskiego)
- 2.4.9. objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony
- 2.4.10. czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny
- 2.4.11. preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza

- 2.5.1. uwzględnianie ryzyka związanego za zmianami klimatu na etapie planowania inwestycji
- 2.5.2. opracowanie planów szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powodzie, susze, fale upałów)
- 2.5.3. edukacja społeczeństwa w zakresie dostosowania do zmian klimatycznych

- 3.1.1 szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych
- 3.1.2 popularyzacja ochrony przyrody
- 3.1.3 upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej
- 3.1.4 podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną
- 3.1.5 prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych
- 3.1.6 wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych
- 3.1.7 opracowanie programów edukacji ekologicznej
- 3.1.8 wytyczanie i urządzenie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych
- 3.1.9 utworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej
- 3.1.10 organizacja warsztatów ekologicznych
- 3.1.11 organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych
- 3.1.12 organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska
- 3.1.13 wspieranie kółek ekologicznych

W powiecie nowomiejskim położonych jest 6 Obszarów Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk:

- Dolina Drwęcy PLH280001;
- Dolina Kakaju PLH280036;

- Jezioro Karaś PLH280003;
- Ostoja Brodnicka PLH040036;
- Ostoja Radomno PLH280035;
- Przełomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015.

Żadne z wymienionych wyżej Obszarów Natura 2000 – nie posiada planów ochrony.

Dla dwóch Obszarów Natura 2000 – Dolina Drwęcy PLH280001 i Ostoja Brodnicka PLH040036 – zostały ustanowione plany zadań ochronnych odpowiednio w 2014 r. (zm. 2015 r.) i w 2017 r. Pozostałe cztery Obszary Natura 2000 – nie mają zatwierdzonych planów zadań ochronnych.

Zadania szczegółowe określone w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego do 2030 roku” w żaden sposób nie stoją w sprzeczności z zapisami wymienionych wyżej 2 planów zadań ochronnych.

Przewiduje się następujące oddziaływania projektu dokumentu na Obszary Natura 2000 – niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednio, pośrednio, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz w wyniku realizacji:

- zadań szczegółowych 1.1.1.-1.1.12 w celu szczegółowym 1.1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego;
- zadań szczegółowych 1.2.1-1.2.4. w celu szczegółowym 1.2. Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt;
- zadań szczegółowych 1.3.1.-1.3.4. w celu szczegółowym 1.3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych;
- zadań szczegółowych 2.1.1.-2.1.12. w celu szczegółowym 2.1. Ochrona stanu i jakości wód;
- zadań szczegółowych 2.4.1-2.4.11. w celu szczegółowym 2.4. Bioróżnorodność.

W wyniku realizacji pozostałych zadań szczegółowych określonych w projekcie dokumentu – przewiduje się brak oddziaływania na Obszary Natura 2000.

Nie nastąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000. Nie zaistnieje negatywny wpływ na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000. Nie nastąpi pogorszenie integralności Obszarów Natura 2000 i ich powiązań z innymi obszarami chronionymi.

10.3. Przewidywane oddziaływania projektu dokument – na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne

Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne											
na	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	x	x		x			x	x		x	
ludzi											
zwierzęta	x	x		x			x	x		x	
rośliny	x	x		x			x	x		x	
wodę	x	x		x			x	x		x	
powietrze	x	x		x			x	x		x	
powierzchnię ziemi											
krajobraz	x	x		x			x	x		x	
klimat											
zasoby naturalne											
zabytki											
dobra materialne											

(pusta kratka) przewidywany brak oddziaływania (neutralne oddziaływanie)

x przewidywane niewielkie oddziaływanie

xx przewidywane średnie oddziaływanie

xxx przewidywane znaczące oddziaływanie

Zadania szczegółowe z projektu dokumentu, podlegające analizie i ocenie:

- 1.1.1. zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych i likwidowanie już istniejących
- 1.1.2. stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (kontrole, zobowiązania prawne i zalecenia, opłaty, kary) oraz ich skuteczne egzekwowanie
- 1.1.3. zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu
- 1.1.4. aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych

- 1.1.5. ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód
  - 1.1.6. planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu
  - 1.1.7. tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów
  - 1.1.8. odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszenie
  - 1.1.9. dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu
  - 1.1.10. kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej
  - 1.1.11. na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana
  - 1.1.12. pełna, egzekwowana odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu
-
- 1.2.1. ochrona ekosystemów wodnych
  - 1.2.2. ochrona terenów przyrodniczo cennych
  - 1.2.3. zachowanie równowagi gatunkowej
  - 1.2.4. zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych w środowisku naturalnym
-
- 1.3.1. niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach
  - 1.3.2. lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt – niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody
  - 1.3.3. umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem
  - 1.3.4. dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym
-
- 1.4.1. racjonalne zużycie wód, materiałów i energii
  - 1.4.2. uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych
-
- 2.1.1. rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, w tym szczególnie sieci kanalizacyjnej, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie
  - 2.1.2. wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające
  - 2.1.3. rozbudowa systemu małej i mikroretencji
  - 2.1.4. rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych
  - 2.1.5. prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody
  - 2.1.6. zachowanie i renaturyzacja obszarów wodno-błotnych
  - 2.1.7. wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych, w tym przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych
  - 2.1.8. skuteczne zabezpieczenie przed zatruciem wód podziemnych
  - 2.1.9. ochrona stref litoralowych zbiorników wodnych
  - 2.1.10. zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich
  - 2.1.11. budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej
  - 2.1.12. rozwijanie systemu monitoringu suszy rolniczej
-
- 2.2.1. ograniczanie powstawania odpadów u źródła
  - 2.2.2. rozwój systemu segregacji i selektywnej zbiórki odpadów
  - 2.2.3. likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów
  - 2.2.4. właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin
  - 2.2.5. ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych lub pochodzenia organicznego na cele nierolnicze i nieleśne
  - 2.2.6. stosowanie fitomelioracji i zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo

- 2.2.7. zapobieganie erozji gleb poprzez ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, torfowisk i oczek wodnych
- 2.2.8. ochrona przed nielegalną eksploatacją kopalin
- 2.2.9. zachowanie naturalnego ukształtowania terenu
- 2.2.10. ochrona gleb przed degradacją i rekultywacja gruntów zdegradowanych
-
- 2.3.1. promowanie i wspieranie finansowe termomodernizacji, stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych
- 2.3.2. egzekwowanie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych
- 2.3.3. stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii
- 2.3.4. ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę
- 2.3.5. dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów)
- 2.3.6. eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną
- 2.3.7. monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną
- 2.3.8. lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi
- 2.3.9. nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi
- 2.3.10. kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi
- 2.3.11. budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych
- 2.3.12. wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska, w tym elekromobilności
- 2.3.13. inwentaryzacja zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii
-
- 2.4.1. powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych
- 2.4.2. utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów
- 2.4.3. prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe
- 2.4.4. zwiększanie skali odnowień naturalnych
- 2.4.5. zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich
- 2.4.6. renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych
- 2.4.7. wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych
- 2.4.8. zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych i inwazyjnych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska, barszcz Sosnowskiego)
- 2.4.9. objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony
- 2.4.10. czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny
- 2.4.11. preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza
-
- 2.5.1. uwzględnianie ryzyka związanego za zmianami klimatu na etapie planowania inwestycji
- 2.5.2. opracowanie planów szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powodzie, susze, fale upałów)
- 2.5.3. edukacja społeczeństwa w zakresie dostosowania do zmian klimatycznych
-
- 3.1.1. szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych
- 3.1.2. popularyzacja ochrony przyrody
- 3.1.3. upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej
- 3.1.4. podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną
- 3.1.5. prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych
- 3.1.6. wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych
- 3.1.7. opracowanie programów edukacji ekologicznej
- 3.1.8. wytyczanie i urządzenie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych
- 3.1.9. utworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej
- 3.1.10. organizacja warsztatów ekologicznych
- 3.1.11. organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych
- 3.1.12. organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska
- 3.1.13. wspieranie kółek ekologicznych
-

W powiecie nowomiejskim położone są:

- 9 rezerwatów przyrody:

- Bagno Mostki – obowiązuje plan ochrony – zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 kwietnia 2020 r.
  - Kociołek – brak planu ochrony i zadań ochronnych;
  - Łabędź – brak planu ochrony i zadań ochronnych;
  - Piekiełko – brak planu ochrony i zadań ochronnych;
  - Rzeka Drwęca – obowiązuje plan ochrony – zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 23 maja 2018 r.;
  - Uroczysko Piotrowice – brak planu ochrony; obowiązują zadania ochronne – zarządzenie Nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 23 kwietnia 2010 r. (zmiany 2011 r., 2012 r.)
  - Wyspa na jeziorze Wielkie Partęczyny – brak planu ochrony i zadań ochronnych;
  - Żurawie Bagno – brak planu ochrony i zadań ochronnych;
  - Jezioro Karaś – brak planu ochrony i zadań ochronnych;
- 2 parki krajobrazowe:
    - Brodnicki Park Krajobrazowy – obowiązują przepisy uchwały Nr XIX/344/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r.; brak planu ochrony;
    - Welski Park Krajobrazowy z otuliną – obowiązują przepisy uchwały Nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r.; brak planu ochrony;
- 5 obszarów chronionego krajobrazu, gdzie obowiązują przepisy stosownych 4 uchwał Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i 1 rozporządzenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego:
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel – uchwała Nr XIX/343/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r.;
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Dolnej Drwęcy – uchwała Nr XVIII/437/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 czerwca 2016 r.;
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego – rozporządzenie Nr 26 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 kwietnia 2008 r.;
    - Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu – uchwała Nr XXXIV/741/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2018 r.;
    - Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu – uchwała Nr XXXIII/726/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2017 r.;
- 3 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, gdzie obowiązują przepisy stosownych rozporządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego:

- Oz Tymawski;
  - Las Słupnicki;
  - Jeziora Zwiniarz;
- 6 użytków ekologicznych, gdzie obowiązują przepisy aktów prawnych je ustanawiających (rozporządzenia, uchwała)
- Iwanki-Zgniłki;
  - Łąka nad Drwęcą;
  - Nielbark;
  - Tereszowskie Łąki;
  - Bagna, łąki i oczka śródleśne Nadleśnictwa Jamy;
  - Śródleśne bagna na terenie Nadleśnictwa Brodnica.

Zadania szczegółowe określone w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego do 2030 roku” w żaden sposób nie stoją w sprzeczności z zapisami wymienionych wyżej aktów prawnych.

Przewiduje się następujące oddziaływania projektu dokumentu na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne – niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz w wyniku realizacji:

- zadań szczegółowych 1.1.1.-1.1.12 w celu szczegółowym 1.1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego;
- zadań szczegółowych 1.2.1-1.2.4. w celu szczegółowym 1.2. Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt;
- zadań szczegółowych 1.3.1.-1.3.4. w celu szczegółowym 1.3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych;
- zadań szczegółowych 2.1.1.-2.1.12. w celu szczegółowym 2.1. Ochrona stanu i jakości wód;
- zadań szczegółowych 2.4.1-2.4.11. w celu szczegółowym 2.4. Bioróżnorodność.

W wyniku realizacji pozostałych zadań szczegółowych określonych w projekcie dokumentu – przewiduje się brak oddziaływania na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne.

10.4. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na korytarze ekologiczne

Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na korytarze ekologiczne											
na	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	x	x		x			x	x		x	
ludzi											
zwierzęta	x	x		x			x	x		x	
rośliny	x	x		x			x	x		x	
wodę											
powietrze											
powierzchnię ziemi											
krajobraz											
klimat											
zasoby naturalne											
zabytki											
dobry materialne											

(pusta kratka) przewidywany brak oddziaływania (neutralne oddziaływanie)

x przewidywane niewielkie oddziaływanie

xx przewidywane średnie oddziaływanie

xxx przewidywane znaczące oddziaływanie

Zadania szczegółowe z projektu dokumentu, podlegające analizie i ocenie:

- 1.1.1. zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych i likwidowanie już istniejących
- 1.1.2. stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (kontrole, zobowiązania prawne i zalecenia, opłaty, kary) oraz ich skuteczne egzekwowanie
- 1.1.3. zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu
- 1.1.4. aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych
- 1.1.5. ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód

- 1.1.6. planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu
- 1.1.7. tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów
- 1.1.8. odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszanie
- 1.1.9. dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu
- 1.1.10. kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej
- 1.1.11. na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana
- 1.1.12. pełna, egzekwowana odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu

- 1.2.1. ochrona ekosystemów wodnych
- 1.2.2. ochrona terenów przyrodniczo cennych
- 1.2.3. zachowanie równowagi gatunkowej
- 1.2.4. zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych w środowisku naturalnym

- 1.3.1. niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach
- 1.3.2. lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt – niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody
- 1.3.3. umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem
- 1.3.4. dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym

- 1.4.1. racjonalne zużycie wód, materiałów i energii
- 1.4.2. uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych

- 2.1.1. rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, w tym szczególnie sieci kanalizacyjnej, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie
- 2.1.2. wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające
- 2.1.3. rozbudowa systemu małej i mikroretencji
- 2.1.4. rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych
- 2.1.5. prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody
- 2.1.6. zachowanie i renaturyzacja obszarów wodno-błotnych
- 2.1.7. wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych, w tym przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych
- 2.1.8. skuteczne zabezpieczenie przed zatruciem wód podziemnych
- 2.1.9. ochrona stref litoralowych zbiorników wodnych
- 2.1.10. zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich
- 2.1.11. budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej
- 2.1.12. rozwijanie systemu monitoringu suszy rolniczej

- 2.2.1. ograniczanie powstawania odpadów u źródła
- 2.2.2. rozwój systemu segregacji i selektywnej zbiórki odpadów
- 2.2.3. likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów
- 2.2.4. właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin
- 2.2.5. ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych lub pochodzenia organicznego na cele nierolnicze i nieleśne
- 2.2.6. stosowanie fitomelioracji i zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo
- 2.2.7. zapobieganie erozji gleb poprzez ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, torfowisk i oczek wodnych
- 2.2.8. ochrona przed nielegalną eksploatacją kopalni
- 2.2.9. zachowanie naturalnego ukształtowania terenu

2.2.10. ochrona gleb przed degradacją i rekultywacja gruntów zdegradowanych

- 2.3.1. promowanie i wspieranie finansowe termomodernizacji, stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych
- 2.3.2. egzekwowanie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych
- 2.3.3. stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii
- 2.3.4. ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę
- 2.3.5. dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów)
- 2.3.6. eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną
- 2.3.7. monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną
- 2.3.8. lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi
- 2.3.9. nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi
- 2.3.10. kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi
- 2.3.11. budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych
- 2.3.12. wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska, w tym elekromobilności
- 2.3.13. inwentaryzacja zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii

- 2.4.1. powiększanie arealu lasów, szczególnie na gruntach marginalnych
- 2.4.2. utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów
- 2.4.3. prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe
- 2.4.4. zwiększanie skali odnowień naturalnych
- 2.4.5. zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich
- 2.4.6. renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych
- 2.4.7. wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych
- 2.4.8. zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych i inwazyjnych (m.in. rak przegowany, norka amerykańska, barszcz Sosnowskiego)
- 2.4.9. objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony
- 2.4.10. czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny
- 2.4.11. preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza

- 2.5.1. uwzględnianie ryzyka związanego za zmianami klimatu na etapie planowania inwestycji
- 2.5.2. opracowanie planów szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powodzie, susze, fale upałów)
- 2.5.3. edukacja społeczeństwa w zakresie dostosowania do zmian klimatycznych

- 3.1.1. szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych
- 3.1.2. popularyzacja ochrony przyrody
- 3.1.3. upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej
- 3.1.4. podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną
- 3.1.5. prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych
- 3.1.6. wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych
- 3.1.7. opracowanie programów edukacji ekologicznej
- 3.1.8. wytyczanie i urządzenie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych
- 3.1.9. utworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej
- 3.1.10. organizacja warsztatów ekologicznych
- 3.1.11. organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych
- 3.1.12. organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska
- 3.1.13. wspieranie kółek ekologicznych

Przez powiat nowomiejski przebiegają:

- korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i międzyregionalnym:
  - Lasy Iławskie GKPn-13;
  - Lasy Lidzbarskie – Lasy Iławskie GKpnC-13C

- Lasy Iławskie – Bory Tucholskie GKPN-14A;
- Lasy Lidzbarskie – Puszcza Ramucko-Napiwodzka GKPN-C-9
- Lasy Brodnickie KPn-C-13D;
- Lasy Brodnickie – Dolina Wisły KPn-14B
- korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym wzdłuż dolin głównych rzek:
  - korytarz ekologiczny rzeki Drwęcy;
  - korytarz ekologiczny rzeki Osy;
  - korytarz ekologiczny rzeki Wel;
- korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym wzdłuż pozostałych rzek i cieków;
- trasy i szlaki migracyjne – ssaków, ptaków i ryb.

Przewiduje się następujące oddziaływania projektu dokumentu na korytarze ekologiczne – niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny w wyniku realizacji zadań szczegółowych:

1.1.1. zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych i likwidowanie już istniejących

1.1.4. aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych.

W wyniku realizacji pozostałych zadań szczegółowych określonych w projekcie dokumentu – przewiduje się brak oddziaływania na korytarze ekologiczne.

10.5. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na pozostałe tereny

Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na pozostałe tereny											
na	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	x	x	x	x			x	x		x	
ludzi	xx	xx	x	xx	xx	xx	xx	xx		xx	
zwierzęta	x	x	x	x			x	x		x	
rośliny	x	x	x	x			x	x		x	
wodę	x	x	x	x			x	x		x	
powietrze	x xx	x xx	xx x	x xx			x xx	x xx		x xx x	
powierzchnię ziemi	xx	xx	x	xx	xx	xx	xx	xx		xx x	
krajobraz	x xx	x xx	x	x xx	xx	xx	x xx	x xx		x xx x	
klimat	xx	xx	x	xx	xx	xx	xx	xx		xx x	
zasoby naturalne			x							x	
zabytki											
dobra materialne											

(pusta kratka) przewidywany brak oddziaływania (neutralne oddziaływanie)

x przewidywane niewielkie oddziaływanie

xx przewidywane średnie oddziaływanie

xxx przewidywane znaczące oddziaływanie

Zadania szczegółowe z projektu dokumentu, podlegające analizie i ocenie:

- 1.1.1. zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych i likwidowanie już istniejących
- 1.1.2. stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (kontrole, zobowiązania prawne i zalecenia, opłaty, kary) oraz ich skuteczne egzekwowanie
- 1.1.3. zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu
- 1.1.4. aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korzyści ekologicznych

- 1.1.5. ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód
  - 1.1.6. planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu
  - 1.1.7. tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów
  - 1.1.8. odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszenie
  - 1.1.9. dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu
  - 1.1.10. kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej
  - 1.1.11. na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana
  - 1.1.12. pełna, egzekwowana odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu
-
- 1.2.1. ochrona ekosystemów wodnych
  - 1.2.2. ochrona terenów przyrodniczo cennych
  - 1.2.3. zachowanie równowagi gatunkowej
  - 1.2.4. zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych w środowisku naturalnym
-
- 1.3.1. niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach
  - 1.3.2. lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt – niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody
  - 1.3.3. umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem
  - 1.3.4. dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym
-
- 1.4.1. racjonalne zużycie wód, materiałów i energii
  - 1.4.2. uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych
-
- 2.1.1. rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska, w tym szczególnie sieci kanalizacyjnej, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie
  - 2.1.2. wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające
  - 2.1.3. rozbudowa systemu małej i mikroretencji
  - 2.1.4. rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych
  - 2.1.5. prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody
  - 2.1.6. zachowanie i renaturyzacja obszarów wodno-błotnych
  - 2.1.7. wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych, w tym przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych
  - 2.1.8. skuteczne zabezpieczenie przed zatruciem wód podziemnych
  - 2.1.9. ochrona stref litoralowych zbiorników wodnych
  - 2.1.10. zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich
  - 2.1.11. budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej
  - 2.1.12. rozwijanie systemu monitoringu suszy rolniczej
-
- 2.2.1. ograniczanie powstawania odpadów u źródła
  - 2.2.2. rozwój systemu segregacji i selektywnej zbiórki odpadów
  - 2.2.3. likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów
  - 2.2.4. właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin
  - 2.2.5. ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych lub pochodzenia organicznego na cele nierolnicze i nieleśne
  - 2.2.6. stosowanie fitomelioracji i zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo

- 2.2.7. zapobieganie erozji gleb poprzez ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, torfowisk i oczek wodnych
  - 2.2.8. ochrona przed nielegalną eksploatacją kopalin
  - 2.2.9. zachowanie naturalnego ukształtowania terenu
  - 2.2.10. ochrona gleb przed degradacją i rekultywacja gruntów zdegradowanych
-
- 2.3.1. promowanie i wspieranie finansowe termomodernizacji, stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych
  - 2.3.2. egzekwowanie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych
  - 2.3.3. stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii
  - 2.3.4. ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę
  - 2.3.5. dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów)
  - 2.3.6. eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną
  - 2.3.7. monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną
  - 2.3.8. lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi
  - 2.3.9. nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi
  - 2.3.10. kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi
  - 2.3.11. budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych
  - 2.3.12. wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska, w tym elekromobilności
  - 2.3.13. inwentaryzacja zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii
-
- 2.4.1. powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych
  - 2.4.2. utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów
  - 2.4.3. prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe
  - 2.4.4. zwiększanie skali odnowień naturalnych
  - 2.4.5. zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich
  - 2.4.6. renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych
  - 2.4.7. wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych
  - 2.4.8. zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych i inwazyjnych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska, barszcz Sosnowskiego)
  - 2.4.9. objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony
  - 2.4.10. czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny
  - 2.4.11. preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza
-
- 2.5.1. uwzględnianie ryzyka związanego za zmianami klimatu na etapie planowania inwestycji
  - 2.5.2. opracowanie planów szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powodzie, susze, fale upałów)
  - 2.5.3. edukacja społeczeństwa w zakresie dostosowania do zmian klimatycznych
-
- 3.1.1. szkolenia urzędników, akcje informacyjne dla radnych
  - 3.1.2. popularyzacja ochrony przyrody
  - 3.1.3. upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej
  - 3.1.4. podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną
  - 3.1.5. prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych
  - 3.1.6. wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych
  - 3.1.7. opracowanie programów edukacji ekologicznej
  - 3.1.8. wytyczanie i urządzenie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych
  - 3.1.9. utworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej
  - 3.1.10. organizacja warsztatów ekologicznych
  - 3.1.11. organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych
  - 3.1.12. organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska
  - 3.1.13. wspieranie kółek ekologicznych
-

Przewiduje się następujące oddziaływania projektu dokumentu – na pozostałe tereny (czyli na tereny nieobjęte żadnymi formami ochrony przyrody):

- niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz w wyniku realizacji:
  - zadań szczegółowych 1.1.1.-1.1.12 w celu szczegółowym 1.1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego;
  - zadań szczegółowych 1.2.1-1.2.4. w celu szczegółowym 1.2. Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt;
  - zadań szczegółowych 1.3.1.-1.3.4. w celu szczegółowym 1.3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych;
  - zadań szczegółowych 2.1.1.-2.1.12. w celu szczegółowym 2.1. Ochrona stanu i jakości wód;
  - zadań szczegółowych 2.4.1-2.4.11. w celu szczegółowym 2.4. Bioróżnorodność;
- średnie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, krótkookresowe, średniookresowe, stałe na ludzi, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz i klimat w wyniku realizacji:
  - zadań szczegółowych 2.2.1-2.2.10 w celu szczegółowym 2.2. Ochrona powierzchni ziemi;
  - zadań szczegółowych 2.3.1.-2.3.13. w celu szczegółowym 2.3. Czyste powietrze;
- niewielkie pozytywne oddziaływania wtórne na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne w wyniku realizacji zadań szczegółowych 3.1.1.-3.1.13 w celu szczegółowym 3.1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu.

W wyniku realizacji pozostałych zadań szczegółowych określonych w projekcie dokumentu – przewiduje się brak oddziaływania na pozostałe tereny.

10.6. Przewidywane oddziaływania projektu dokumentu – na ludzi

Przewiduje się brak negatywnych skutków oddziaływania ustaleń projektu dokumentu na ludzi. Nie nastąpi pogorszenie – stanu sanitarnego ani stanu środowiska ani jakości krajobrazu.

Przewiduje się pozytywne oddziaływania na ludzi oraz poprawę stanu sanitarnego i jakości krajobrazu w wyniku realizacji:

- zadań szczegółowych 1.1.1.-1.1.12 w celu szczegółowym 1.1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego;
- zadań szczegółowych 1.3.1.-1.3.4. w celu szczegółowym 1.3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych;

- zadań szczegółowych 2.1.1.-2.1.12. w celu szczegółowym 2.1. Ochrona stanu i jakości wód;
- zadań szczegółowe 2.2.1-2.2.10 w celu szczegółowym 2.2. Ochrona powierzchni ziemi;
- zadań szczegółowych 2.3.1.-2.3.13. w celu szczegółowym 2.3. Czyste powietrze;
- zadań szczegółowych 3.1.1.-3.1.13 w celu szczegółowym 3.1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu.

W wyniku realizacji pozostałych zadań określonych w projekcie dokumentu – przewiduje się brak oddziaływania na ludzi.

10.7. Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań

Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań projektu dokumentu są następujące:

- ⇒ przewiduje się oddziaływania na Obszary Natura 2000:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz;
- ⇒ nie nastąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie zaistnieje negatywny wpływ na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie nastąpi pogorszenie integralności Obszarów Natura 2000 i ich powiązań z innymi obszarami chronionymi;
- ⇒ przewiduje się oddziaływania na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz;
- ⇒ przewiduje się oddziaływania na korytarze ekologiczne:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny;
- ⇒ przewiduje się oddziaływania na pozostałe tereny:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz;
  - średnie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, krótkookresowe, średniookresowe, stałe na ludzi, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz i klimat;
  - niewielkie pozytywne oddziaływania wtórne na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne;
- ⇒ nie nastąpi pogorszenie – stanu sanitarnego ani stanu środowiska ani jakości krajobrazu;

⇒ przewiduje się pozytywne oddziaływania na ludzi oraz poprawę stanu sanitarnego i jakości krajobrazu.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na znaczną odległość do granicy państwa oraz zadania szczegółowe służące ochronie środowiska – nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektu dokumentu na środowisko w kontekście transgranicznym.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą

Proponuje się następujące rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą poprzez uzupełnienia tekstu przy wybranych zadaniach szczegółowych, co przedstawiono poniżej kursywą:

- 2.1.3. rozbudowa systemu małej i mikroretencji – *z uwzględnieniem realizacji przepławek w miejscach migracji ryb;*
- 2.2.6. stosowanie fitomelioracji i zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo – *z wyłączeniem gleb organicznych oraz nieużytków podmokłych i wodnych o cechach użytków ekologicznych;*
- 2.4.1. powiększanie areału lasu, szczególnie na gruntach marginalnych – *z wyłączeniem gleb organicznych oraz nieużytków podmokłych i wodnych o cechach użytków ekologicznych, przy uwzględnieniu istniejących siedlisk i potencjalnej roślinności naturalnej;*
- 2.4.3. prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe – *z uwzględnieniem form chronionej przyrody i lasów ochronnych.*

13. Rozwiązania alternatywne

Przy założeniu wprowadzenia do zapisów dokumentu rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą poprzez uzupełnienia tekstu przy wybranych zadaniach szczegółowych – nie proponuje się rozwiązań alternatywnych.

14. Rekomendacje i wnioski końcowe

Przy formułowaniu ostatecznej wersji dokumentu proponuje się uzupełnić jego treść o zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą poprzez uzupełnienia tekstu przy wybranych zadaniach szczegółowych.

Wnioski końcowe są następujące:

- ⇒ projekt dokumentu jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju;
- ⇒ w wyniku realizacji zadań szczegółowych projektu dokumentu nie nastąpi pogorszenie stanu sanitarnego ani stanu środowiska ani jakości krajobrazu;
- ⇒ przewiduje się pozytywne oddziaływania na przyrodę, środowisko i ludzi, poprawę stanu sanitarnego i jakości krajobrazu.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Celem projektu dokumentu – zgodnie z art. 13-18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.) – jest spełnienie wymogu ustawowego i prowadzenie polityki ochrony środowiska na szczeblu powiatu nowomiejskiego za pomocą powiatowego programu ochrony środowiska.

Celem strategicznym projektu dokumentu jest:

„Dobry stan środowiska naturalnego umożliwiający zrównoważony rozwój”

W ramach celu strategicznego przyjęto 3 cele główne, dla których określono cele szczegółowe i następnie przyporządkowano im zadania szczegółowe (przedsięwzięcia).

Niniejszą prognozę oparto na analizie i ocenie poszczególnych zadań szczegółowych – w kontekście ich przewidywanego oddziaływania na stan środowiska i jego komponenty, ludzi, przyrodę i jej komponenty, krajobraz, zabytki i dobra materialne – w podziale odnoszącym się do oddziaływania na Obszary Natura 2000, na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne, a także na korytarze ekologiczne oraz na pozostałe tereny.

Wnioski dotyczące przewidywanych oddziaływań projektu dokumentu są następujące:

- ⇒ przewiduje się oddziaływania na Obszary Natura 2000:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz;

- ⇒ nie nastąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie zaistnieje negatywny wpływ na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone Obszary Natura 2000; nie nastąpi pogorszenie integralności Obszarów Natura 2000 i ich powiązań z innymi obszarami chronionymi;
- ⇒ przewiduje się oddziaływania na rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz;
- ⇒ przewiduje się oddziaływania na korytarze ekologiczne:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny;
- ⇒ przewiduje się oddziaływania na pozostałe tereny:
  - niewielkie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i krajobraz;
  - średnie pozytywne oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, krótkookresowe, średniookresowe, stałe na ludzi, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz i klimat;
  - niewielkie pozytywne oddziaływania wtórne na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne;
- ⇒ nie nastąpi pogorszenie – stanu sanitarnego ani stanu środowiska ani jakości krajobrazu;
- ⇒ przewiduje się pozytywne oddziaływania na ludzi oraz poprawę stanu sanitarnego i jakości krajobrazu.

Proponuje się następujące rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą poprzez uzupełnienia tekstu przy wybranych zadaniach szczegółowych, co przedstawiono kursywą:

- 2.1.3. rozbudowa systemu małej i mikroretencji – *z uwzględnieniem realizacji przepławek w miejscach migracji ryb;*
- 2.2.6. stosowanie fitomelioracji i zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo – *z wyłączeniem gleb organicznych oraz nieużytków podmokłych i wodnych o cechach użytków ekologicznych;*
- 2.4.1. powiększanie areału lasu, szczególnie na gruntach marginalnych – *z wyłączeniem gleb organicznych oraz nieużytków podmokłych i wodnych o cechach użytków ekologicznych, przy uwzględnieniu istniejących siedlisk i potencjalnej roślinności naturalnej;*

- 2.4.3. prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe – z uwzględnieniem form chronionej przyrody i lasów ochronnych.

Wnioski końcowe są następujące:

- ⇒ projekt dokumentu jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju;
- ⇒ w wyniku realizacji zadań szczegółowych projektu dokumentu nie nastąpi pogorszenie – stanu sanitarnego ani stanu środowiska ani jakości krajobrazu;
- ⇒ przewiduje się pozytywne oddziaływania na przyrodę, środowisko i ludzi, poprawę stanu sanitarnego i jakości krajobrazu.

mgr Jacek Hoffmann

- biegły nr 0011 z listy Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w zakresie ochrony przyrody (2000 r.)
- biegły nr 0475 z listy Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie sporządzania prognoz skutków wpływu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko (1998 r.)

Załącznik nr 1

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Oświadczam, że jako autor prognozy – spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Jacek Hoffmann (autor prognozy)